21.10.2024

SF-Caravan ry
Viipurintie 58
FI-13210 Hämeenlinna
+358 (0)3 615 311
sf-caravan@karavaanarit.fi
www.karavaanarit.fi

SF-Caravan ry:n lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Viite: Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto pyytää kirjallista asiantuntijalausunto

Asia: HE 144/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvoverolain 11 §:n muuttamisesta

SF-Caravan ry

SF-Caravan ry on vuonna 1964 perustettu yhdistys, jonka tarkoitus on edistää matkailuajoneuvon harrastamisen edellytyksiä. Yhdistykseen kuuluu kahdeksankymmentä jäsenyhdistystä, joissa on 65 000 jäsentä. Jäsenyhdistykset ylläpitävät 63 leirintäaluetta. Matkailuajoneuvoharrastus on perheharrastus ja keskimäärin matkailuajoneuvossa on 2,3 matkustajaa. Eli kaikkiaan SF-Caravan ry:ssä on noin 149 500 harrastajaa ja Suomessa matkailuajoneuvoharrastajien määrä on noin 300 000. SF-Caravan ry toimii aktiivisesti yhteistyössä eri kansainvälisten matkailujärjestöjen kanssa kuten kansainvälisen leirintämatkailujärjestö F.I.C.C.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvoverolain 11 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvoverolakia siten, että matkailuautojen käyttövoimavero määräytyisi jatkossa muiden M1-luokan henkilöautojen käyttövoimaveroa vastaavalla tavalla. Tämä tarkoittaisi, että dieselkäyttöisten matkailuautojen ajoneuvoveron käyttövoimaveroa korotettaisiin nykyisestä 0,9 sentistä 5,5 senttiin päivältä jokaiselta ajoneuvon kokonaismassan alkavalta sadalta kilogrammalta.

Jätimme lausunnon SF-Caravan ry, Matkailuajoneuvontuojat ry ja Suomen Matkailuorganisaatioiden yhdistys - Suoma ry Valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön 26.8.2024 (VN/16372/2024).

”Matkailuautojen käyttövoimaveron yli 500 %:n korotus 0,9 sentistä 5,5 senttiin olisi täysin kohtuuton. Se aiheuttaisi suurta vahinkoa ja korotuksella olisi toteutuessaan monella tapaa negatiivinen vaikutus. Alan harrastajien verotaakka kasvaisi suhteessa kohtuuttomasti. Korotuksen tulisi olla maltillinen, jotta se ei vaikuttaisi haitallisella tavalla markkinoihin ja talouteen. Käyttövoimaveron kaksinkertaistaminen 0,9 sentistä 1,8 senttiin toisi valtiolle 12 miljoonaa euroa verotuloa vuodessa. Tätä tasoa lähdettiin alun perin olleessa esityksessä hakemaan.”

”Alkujaan kaavailtu matkailuautojen autoverotuen poisto olisi vähentänyt merkittävästi uusien matkailuautojen myyntiä ja ohjannut kysyntää käytettyinä muista EU-maista tuotaviin matkailuautoihin. Tällä olisi ollut negatiivinen vaikutus valtion verokertymään, koska käytettyinä maahantuoduista autoista ei makseta täyttä arvonlisäveroa. Vaikutus myös leasing-markkinaan olisi ollut suuri ja harmaan talouden riski olisi kasvanut merkittävästi. Käytettyjen matkailuautojen kasvava tuonti olisi avannut uusia mahdollisuuksia järjestäytyneelle rikollisuudelle ja harmaan talouden toimijoille. Ajoneuvokannan vanhentuessa myös turvallisuus olisi heikentynyt.”

SF-Caravan ry lausuu ajoneuvoverolain 11 §:n muuttamisesta

Käyttövoimaveron määräytyminen M1-luokan henkilöautojen käyttövoimaveroa vastaavalla tavalla on täysin kohtuutonta, eikä mitenkään maltillista, kuten olemme aikaisemmissa lausunnoissa lausuneet. Käyttövoimaveron korotusehdotus 0,9 sentistä 5,5 senttiin on yli 500 %. Ehdotusta on pidetty harrastajien keskuudessa tyrmäävänä. Matkailuautojen käyttäjiin kohdistuu yleisen arvonlisäveronkorotus sekä suunnitteilla oleva majoitusarvonlisäveronkorotus.

SF-Caravan ry:n laskelman mukaan ehdotettu korotus aiheuttaisi noin 2,5 miljoonaa eroa vähemmän verotuloja, kuin kertyisi ilman käyttövoimaveronkorotusta. Tämän lisäksi matkailuauton liikennepoisto vähentäisi vakuutusmaksuja, josta peritään vakuutusveroa. Matkailuautojen vakuutusverokertymä pienenisi noin 30 %.

Leirintämatkailu on taloudellisesti merkittävä elinkeino. Leirintämatkailusta syntyvä liikevaihto on noin sata miljoonaa enemmän, kun vuosittain myytävien uusien matkailuautojen kokonaisliikevaihto. Leirintämatkailun yöpymismäärä on yli nelinkertainen hostelliyöpymisiin verrattuna.

Veronkorotus rankaisisi eniten heitä, jotka käyttävät matkailuautoa työntekemiseen tai joille matkailuauto on perheen ainut auto. Matkailuauto on monelle työväline, jonka avulla mahdollistetaan elinkeinonharjoittaminen eri paikkakunnilla. Matkailuaton hyödyntäminen työnteossa on lisääntynyt etätyömahdollisuuksien laajennettua.

Matkailuautot ovat erikoiskäyttöön valmistettuja M-luokan ajoneuvoja, jotka ovat tarkoitettu vapaa-ajan käyttöön, matkailuun ja retkeilyyn. Matkailuauto ei ole henkilöauto. Se on liikkuva koti, jonka veromallin ei tarvitse olla samanlainen henkilöauton kanssa. Emme voi hyväksyä ehdotettua käyttövoimaveronkorotusta, jossa ehdotetaan matkailuautoille muista M1-luokan henkilöautoista poikkeavaa käyttövoimaveroa. Ajoneuvon kokonaismassarajaus ei saa olla yli 3 500 kilogrammaa.

Ehdotettu käyttövoimaveronkorotus heikentäisi Suomen matkailutasetta ja vähentää matkailualan työpaikkoja.

Rajut veronkorotukset pienentävät kokonaisverokertymää. Yleinen arvonlisäverokannan korotus, majoitustoiminnan arvonlisäveronkorotusuunnitelma ja tieliikenteen päästökauppa kohdistuvat kaikki matkailuauton käyttäjiin.

Viikon matkailuautoloma aiheuttaa pienemmät hiilidioksidipäästöt, kuin mitä tyypillinen kaupunkiloma aiheuttaa.

Suomen leirintämatkailulla on potentiaali kolminkertaistaa yöpymismäärät, joka voisi tuottaa noin 370 miljoona euroa lisää verotuloja vuodessa. Tämä ei toteudu, mikäli käyttövoimaveroa korotetaan.

Vaikutus harrastukseen ja matkailuun

Mikäli ehdotettu käyttövoimavero päätetään ottaa käyttöön, vähentäisi tämä SF-Caravan ry:n selvityksen mukaan vuosittain Suomessa leirintämatkailusta syntyvää liikevaihtoa noin 35 miljoonalla eurolla sekä niistä kertyviä verotuloja noin 13 miljoonalla eurolla. Hallituksen esityksen mukaan ehdotetun muutoksen arvioidaan lisäävän ajoneuvoveron tuottoa noin 10,5 miljoonalla eurolla vuodessa. SF-Caravan ry:n laskelman mukaan ehdotettu korotus aiheuttaisi noin (13 miljoonaa - 10,5 miljoonaa =) 2,5 miljoonaa eroa vähemmän verotuloja, kuin kertyisi ilman käyttövoimaveronkorotusta. Tämän lisäksi matkailuauton liikennepoisto vähentäisi vakuutusmaksuja, josta peritään vakuutusveroa. Matkailuautojen vakuutusverokertymä pienenisi noin 30 %. Laskelma perustuu SF-Caravan ry selvitykseen, jonka mukaan matkailuauton omistajista kuusikymmentä prosenttia vähentäisi matkailuauton liikennekäytössäoloa noin viidelläkymmenellä prosentilla. Matkailuautoa pidettäisi käytössä vain suunniteltuina lomareissuina tai siitä luovuttaisi kokonaan. Vähentynyt liikennekäytössäolo vähentäisi viikonloppuretkiä,

tapahtumiin osallistumisia ja muita ennalta suunnittelemattomia matkoja. Arviomme on, että matkailuaton käyttö vähenisi Suomessa huomattavasti enemmän, kuin Ruotsin 37 päivää.

Matkailuajoneuvojen osuus kaikista leirintäalueiden yöpymisistä oli 88 % vuonna 2023. Tilastokeskuksen mukaan Suomen leirintäalueilla oli yöpymisvuorokausia yhteensä 2 444 491**,** joista ulkomaisia noin 350 000. (Lähde: Tilastokeskuksen vuoden 2023 majoitustilasto). Suomen hostellieissa on vuodessa vuosittain noin 600 000 yöpymisvuorokautta. Leirintämatkailun yöpymismäärä on yli nelinkertainen hostelliyöpymisiin verrattuna.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun SF-Caravan ry:n ja Suomen Leirintämatkailuyhdistys ry:n toimeksiannosta kesällä 2022 teettämän leirintämatkailun tulo- ja työllisyysvaikutuksia kartoittavan tutkimuksen mukaan leirintämatkailualan liikevaihto on 235 miljoonaa euroa. (tutkimus on tehty jo viisi kertaa toistuen joka toinen vuosi). Leirintämatkailun kokonaistyöllisyysvaikutus on 2 957 henkilötyövuotta. Leirintämatkailuala maksoi verotuloja 87,9 miljoonaa euroa. Matkailuajoneuvon käyttäjistä 81 % sanoo käyttötarkoituksen olevan kotimaanmatkailu. Tutkimuksen mukaan kolme merkittävintä asiaa, jotka lisäisivät leirintämatkailua ovat leirintäalueiden palvelujen kehittäminen, matkailun kustannusten alentaminen ja ajoneuvokustannusten alentaminen. Tutkimuksen mukaan leirintäalueiden käyttäjissä korostuu yhteisöllisyys eli halu viettää aikaa yhdessä toisten ihmisten kanssa.

Leirintämatkailun liikevaihto on noin sata miljoonaa enemmän, kun vuosittain myytävien uusien matkailuautojen kokonaisliikevaihto. Leirintämatkailuala maksoi verotuloja 87,9 miljoonaa euroa. Kaikista Suomessa vuosittain myytävien uusien matkailuautojen liikevaihto on noin 134 miljoonaa euroa. Leirintämatkailusta kertyvät verotulot ovat kaksi kolmasosaa koko Suomessa myytävien matkailuautojen liikevaihdosta.

Suunnitteilla on myös muita valtiovallan toimenpiteitä, jotka saattavat toteutuessaan vaikuttaa merkittävällä tavalla kotimaan matkailun kokonaisverokuormitukseen. Ajoneuvoveron lisäksi on kaavailtu majoitustoiminnan arvonlisäverokannan 10 % muuttamista 14 % kantaan, eli 40 % nousu arvonlisäveroon.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n mukaan tieliikenteen päästökauppa nostaisi tieliikenteen kustannuksia noin 517 miljoonalla eurolla vuoden 2030 tilanteessa ja tulisi kansallisten verojen ja jakeluvelvoitteen aiheuttaman kustannuslisän päälle. Selvityksen mukaan päästökauppa nostaisi päästöoikeuden 50 euron tonnihinnalla bensiinin sekoitehintaa 16 senttiä litralta ja dieselin sekoitehintaa 11 senttiä litralta vuonna 2030. Päästökaupan lisähinnan päälle tulee vielä arvonlisävero (25,5 %), jolloin pumppuhinta nousee päästökaupan seurauksena mainituilla laskelmilla bensiinissä 20,08 senttiä per litra ja dieselissä 13,81 senttiä per litra.

Hallitusohjelman mukaisilla biopolttoaineen jakeluvelvoitetasoilla vaikutus esimerkiksi dieselin hintaan olisi 0,172 euroa vuonna 2025 ja 0,228 euroa vuonna 2026 sekä 0,283 euroa vuonna 2027. Seuraamusmaksujen tason alentaminen alentaisi dieselin pumppuhintaa 1 sentillä litralta. Jollei lakia myöhemmin muuteta, jakeluvelvoite nousisi 22,5 prosentista 31 prosenttiin vuoden 2028 alussa ja olisi 32 prosenttia vuonna 2029 ja 34 prosenttia vuonna 2030 ja sen jälkeen.

Helsingin yliopiston taloustieteen kandidaattiohjelman johtaja, valtiotieteen tohtori Juha Tervala tutkimuksen mukaan verokertoimen arvo on positiivinen matalien alkuperäisten verokantojen tilanteessa, mutta se muuttuu negatiiviseksi korkeampien verokantojen kohdalla. Jos toimialan yritykset ovat työvoimavaltaisia, veronkorotus rasittaa niitä enemmän kuin yrityksiä, jotka ovat tuotantopainotteisia. Matkailuautoihin kohdistuva käyttövoimavero tulisi vähentämään leirintämatkailun kokonaisverokertymää.

Matkailuautoilu voidaan nähdä vastuullisena matkailumuotona. Vaikka matkailuautojen päästöt ovat hieman muita autoja suuremmat, ympäristön kannalta lomailumuotona se on yksi parhaista vaihtoehdoista. Viikon matkailuautoloma aiheuttaa yhteensä noin 300 kg:n hiilidioksidipäästöt henkilöä kohden. Se on vähemmän, kuin mitä tyypillinen suurkaupunkiloma aiheuttaa. SF-Caravan ry:n julkaissut vastuullisuusoppaan, jossa opastetaan matkailuautoilijoita vastuulliseen matkailuun.

Matkailuala toipuu edelleen koronan ja Ukrainan sodan vaikutuksista

Verojen noustessa kotimaanmatkailu kallistuu suhteessa ulkomaanmatkailuun. Tämä vaikuttaa siihen, että kotimaan matkailu vähenee. Tilastokeskuksen Visit Finlandin toimeksiannosta tekemän Matkailutilinpidon mukaan matkailun kokonaiskysyntä vuonna 2020 oli 9,7 miljardia euroa, mikä oli 6,6 miljardia euroa (41 %) vähemmän kuin vuonna 2019. Ulkomainen matkailukysyntä väheni 3,8 miljardia euroa (71 %) ja kotimainen matkailukysyntä 2,8 miljardia euroa (26 %). Vuonna 2020 matkailukysynnästä 84 prosenttia oli kotimaista, kun vielä vuonna 2019 kotimaisen kysynnän osuus oli 67 prosenttia.

Matkailualan työllisten lukumäärä oli vuonna 2019 noin 154 000 henkilöä, mikä vastasi lähes kuutta prosenttia työvoimasta. Vuonna 2021 mukaan työllisiä oli 133 000 ja sen osuus työllisistä oli pudonnut hieman alle viiteen prosenttiin. Työtunteja matkailutoimialoilla tehtiin 22 prosenttia (55 milj. tuntia) vähemmän kuin ennen pandemiaa.

Koronarajoitukset ja Venäjän sota aiheuttivat alan toimijoille suuria vaikeuksia, mihin ne itse eivät voineet vaikuttaa eivätkä pessimistisimmissäkään suunnitelmissaan varautua. Veronkorotukset ovat vahingollisia muutenkin toimialalle, jota eri kriisit ovat koitelleet. Matkailuala on toipunut Suomessa koronasta hitaammin kuin muu Eurooppa. Tämä johtuu siitä, että Suomessa menetettiin lähes kaikki venäläiset matkailijat ja suuri osa aasialaisista matkailijoista Venäjän hyökkäyssodan vuoksi.

Alkuvuodesta 2024 majoitus- ja ravitsemistoiminnan myynnin määrä laski vuoden ensimmäisellä vuosineljänneksellä 2,1 prosenttia ja toisella vuosineljännekselle 4,5 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna (MARA).

Ehdotettu käyttövoimaveronkorotus kannustaisi matkailuautoharrastajia myymään matkailuauton ja käyttämään harrastuksesta säästyvät rahat ulkomaanmatkustamiseen. Tämä heikentäisi Suomen matkustustasetta.

Suomen leirintämatkailussa on valtava kasvupotentiaali

Suomeen kohdistuva leirintämatkailu kiinnostaa eurooppalaisia matkailijoita ja edellä esitetyn tutkimuksen mukaan saksalaisten matkailijoiden keskuudessa se on yksi suurimmista Suomeen kohdistuvista matkan valintakriteereistä. Suomen leirintäalueilla on tällä hetkellä noin 2,5 miljoonaa yöpymisvuorokautta. Euroopassa tehdään noin 500 000 000 leirintäalue yöpymisvuorokautta vuodessa. Mikäli onnistuisimme suuntaamaan Euroopassa tehdyistä leirintäalueyöpymisvuorokausista Suomeen yhden prosentin, kasvaisi Suomen leirintäyöpymisten määrä 5 000 000 ja matkailualan liikevaihto noin yhdellä miljardilla eurolla. Tavoite on realistinen, sillä esimerkiksi naapurimaissa Ruotsissa leirintäalueyöpymisten määrä on yli 16 miljoonaa ja Norjassa yli 10 miljoonaa. Haaga-Helia ammattikorkeakoulun suorittaman rahankäyttötutkimuksen mukaisesti 37 % verokertymällä eurooppalaisten leirintämatkailun kasvattaminen yhdellä prosentilla toisi jopa 370 miljoonan euron verokertymän.

Leirintämatkailun yöpymisvuorokaudet 2024/Q2 yhteensä -1 %. Suomi -4 % ja ulkomaiset + 21 %. (Tilastokeskus). Matkailuun liittyvien hakujen määrä on kasvanut eniten Q4 vuodesta 2022 vuoteen Q4 2023 seurattavien 19 maiden joukossa. [1]

Ehdotetun käyttövoimaveron vaikutuksesta leirintäalueiden palveluverkosto heikentyisi, jolloin kyky tuottaa palveluja ulkomaalaisille matkailuajoneuvomatkailijoille heikkenisi. Eurooppalaisten matkailuajoneuvomatkailijoiden kiinnostus Suomeen matkailua kohtaan suuntautuisi Ruotsiin ja Norjaan. SF-Caravan ry ehdottaa verkonkorotuksen sijaan kääntämään katseen matkailun kasvua tukevaan veropolitiikkaan, josta on potentiaalia saavuttaa huomattavasti suuremmat verotulot, kuin nyt kaavaillun käyttövoimaveronkorotus voisi tuoda.

[1] The 19 international target markets of Germany, the United States, Japan, the United Kingdom, Italy, France, Spain, the Netherlands, Estonia, India, Switzerland, Canada, Sweden, Austria, Belgium, China, Australia, South Korea, and Russia) and the domestic market of Finland are covered in terms of searches, Brandtag popularity, seasonality, and the rank of importance.

Matkailuautoiluharrastus rakentaa yhteisöllisyyttä ja parantaa huoltovarmuutta

SF-Caravan ry on yhdistys, joka edistää matkailuajoneuvon harrastamisen edellytyksiä. Yhdistystoiminta antaa ystäviä, luo yhteisöön kuulumisen kautta turvallisuuden tunnetta, tuo työn rinnalle mielekästä vaihtelua ja mahdollistaa uusien asioiden oppimisen. Yhteisöllisyyttä ja siihen kuulumista on vaikea mitata rahassa, mutta sillä on iso merkitys ihmisen hyvinvoinnille ja jaksamiselle. Yhteisö on toiminut jo 60-vuotta, joka on samalla opettanut jäsenilleen turvallista liikennekäyttäytymistä, edistänyt monella tavalla leirintämatkailua ja kehittää ympäristöystävällistä matkailuautoilua.

Matkailuajoneuvoilla on merkittävä potentiaali parantaa Suomen huoltovarmuutta poikkeusoloissa. Suomessa on yhteensä lähes 130 000 matkailuajoneuvoa, joista puolet on matkailuautoja ja puolet matkailuvaunuja. Näillä ajoneuvoilla voidaan majoittaa jopa 500 000 suomalaista, mikä tekee niistä arvokkaan resurssin huoltovarmuusjärjestelyissä. Ne tarjoavat joustavan ja nopeasti käyttöönotettavan majoitusratkaisun erilaisiin kriisitilanteisiin, kuten luonnonkatastrofeihin, pandemioihin tai muihin hätätilanteisiin. Majoitusratkaisu on käyttökelpoinen myös talvisissa olosuhteissa.

SF-Caravan ry pitää hallituksen esitystä ajoneuvoveron 11 §n muuttamisesta kohtuuttomana.

Hämeenlinnassa 21.10.2024

Mikko Kivekäs
toiminnanjohtaja
SF-Caravan ry

Olli Rusi
hallituksen puheenjohtaja
SF-Caravan ry